

ΠΕΤΩ

ΠΕΤΩ κ. **ΠΕΤΑΩ**, ρ. [<μτγν. πετώ, από το μέλλ. πετάσω και αόρ. επέτασα, του αρχ. ρ. πετάννυμι], πετώ. **1.** ταξιδεύω με αεροπλάνο: «τι ώρα πετάς για τη Θεσσαλονίκη;». **2.** ρίχνω κάτι κάτω ή οπουδήποτε χωρίς να νοιάζομαι πού θα προσγειωθεί: «δεν είναι κατάσταση αυτή να πετάς τα ρούχα σου όπου βρεις || πέταξε μια πέτρα κι όπου πάει πάει». **3.** ρίχνω κάτι στα σκουπίδια, το αχρηστεύω: «αφού δε δουλεύει πια, τι το κρατάς και δεν το πετάς;». (Λαϊκό τραγούδι: *ποιος θα μου δώσει την αυγή του κόσμο αυτόν ν' αλλάξω, να φτιάξω όμορφες καρδιές μεγάλες και πονετικές τις σκάρτες να πετάξω*). **4.** λέω, εκστομίζω: «όταν πετάς τις κουβέντες σου, να σκέφτεσαι τι λες || πετάς κάτι κουβέντες, χωρίς να σκέφτεσαι αν πληγώνεις κάποιον». **5.** διώχνω κάποιον από κάπου: «τον πέταξε έξω απ' την τάξη, γιατί μιλούσε με τον διπλανό του». (Λαϊκό τραγούδι: *με πέταξες για χρήμα στο καταχείμωνο, για σένα γράψε κρίμα για μένα αλίμονο*). **6.** εγκαταλείπω κάποιον: «πέταξε την οικογένειά του κι έφυγε με μια παρδαλή». (Λαϊκό τραγούδι: *τ' είν' αυτό που σ' έκανε ν' αλλάξεις κι έτσι ξαφνικά να με πετάξεις*). **7.** απολύω κάποιον από τη θέση του, από τη δουλειά του: «τον πέταξαν από σύμβουλο του υπουργείου || τον πέταξα απ' τη δουλειά μου, γιατί ήταν κοπανατζής». **8.** μεταφέρω βιαστικά κάποιον κάπου με κάποιο μεταφορικό μέσο: «σε παρακαλώ, μπορείς να με πετάξεις με τ' αυτοκίνητό σου μέχρι το σπίτι μου;». **9.** κινούμαι πολύ γρήγορα τρέχοντας ή με κάποιο μεταφορικό μέσο: «αυτός δεν έτρεχες, πετούσε || καβάλησε τη μοτοσικλέτα του και για να φτάσει γρήγορα στην Αθήνα, πετούσε». **10.** κυριεύομαι από πολύ έντονο συναίσθημα: «πέταξε μόλις έμαθε το ευχάριστο νέο». (Λαϊκό τραγούδι: *λιώνω και μεθάω δεσ πώς σπαρταράω σβήνω ες στα χέρια σου. Λιώνω και μεθάω κοίτα πώς πετάω να καώ στ' αστέρια σου*). **11.** (για φυτά) βλασταίνω, μπουμπουκιάζω ή βγάζω φύλλα: «μην κλαδέψεις τώρα την τριανταφυλλιά, γιατί είναι η εποχή που θα πετάξει τα βλαστάρια της». **12.** (γ' πρόσ.) **ΠΕΤΑΕΙ**, (για πρόσωπα ή πράγματα) είναι πολύ καλός, εξαιρετικός, αποδίδει πάρα πολύ σε κάτι: «χτύπησα μια γκόμενα, που πετάει || πέτυχα έναν μηχανικό, που πετάει || αγόρασα ένα αυτοκίνητο, που πετάει». Συνών. *σφυράει* κ. *σφυρίζει* (3). (Ακολουθούν 148 φρ.).

- δεν το πετάω καλύτερα στα σκυλιά! βλ. λ. [σκυλί](#).
- δεν τον πετάω καλύτερα στα σκυλιά! (ενν. τον πούτσο, τον ψώλο), βλ. λ. [σκυλί](#).
- θα σε πετάξω σβέρκο κώλο, βλ. λ. σβέρκος.
- με πέταξαν στο δρόμο, βλ. λ. [δρόμος](#).
- με πέταξε έξω, βλ. λ. [έξω](#).
- με πέταξε οφ, βλ. λ. οφ.
- με πέταξε στο δρόμο, βλ. λ. [δρόμος](#).
- μου πέταξε βυζί έξω ή μου πέταξε βυζί στα ίσια, βλ. λ. βυζί.
- μου πέταξε ένα κοκαλάκι, βλ. λ. [κοκαλάκι](#).
- μου πέταξε ένα κομμάτι ψωμί, βλ. λ. [κομμάτι](#).
- μου πέταξε ένα ξεροκόμματο, βλ. λ. [ξεροκόμματο](#).
- μου πέταξε μπούτι έξω ή μου πέταξε μπούτι στα ίσια, βλ. λ. [μπούτι](#).
- ο νους του πετάει αλλού ή πετάει αλλού ο νους του, βλ. λ. [νους](#).
- ο νους του πετάει στο κακό ή πετάει στο κακό ο νους του, βλ. λ. [νους](#).
- όταν θέλει να χαλάσει ο Θεός τον μέρμηγκα, του βάζει φτερά και πετάει, βλ. λ. [μυρμήγκι](#).

- όταν ο Θεός πετούσε μυαλά, αυτός κρατούσε ομπρέλα, βλ. λ. Θεός·

- πάει, πέταξε! βλ. λ. πάει·

- πετά η καρδιά μου, βλ. λ. καρδιά·

- πετά η ομάδα! βλ. λ. ομάδα·

- πετάει καρεκλοπόδαρα, βλ. λ. καρεκλοπόδαρο·

- πετάει κώλο, βλ. λ. [κώλος](#)·

- πετάει μούρη, (στη γλώσσα των μηχανόβιων) βλ. λ. [μούρη](#)·

- πετάει, πετάει..., παιδικό παιχνίδι αντίληψης και ετοιμότητας. Κατά το παιχνίδι, το παιδί που το διευθύνει ανεβοκατεβάζει το δείκτη επαναλαμβάνοντας συνέχεια το πετάει, πετάει... και κάποια στιγμή, σηκώνοντας ψηλά το χέρι του, αναφέρει τι είναι αυτό που πετάει, π.χ. πετάει, πετάει ο αετός. Τότε οι υπόλοιποι παίκτες πρέπει να σηκώσουν κι αυτοί το χέρι τους. Η ιδιαιτερότητα όμως του παιχνιδιού έγκειται στην ετοιμότητα του παίχτη να μην ξεγελαστεί από κάποια λέξη ομόηχη ή παραπλήσια με εκείνη που χαρακτηρίζει το πέταγμα, π.χ.: πετάει, πετάει ο Τοτός. Σε αυτή την περίπτωση, αν κάποιος παίχτης ξεγελαστεί και σηκώσει το χέρι του, τότε χάνει και βγαίνει από το παιχνίδι. Ίσως από αυτό το παιχνίδι να έχει μείνει και έκφραση πετάει ο γάιδαρος; Πετάει, βλ. λ. [γάιδαρος](#)·

- πετάει σαν πουλάκι ή πετάει σαν το πουλάκι, βλ. λ. πουλάκι·

- πετάει σπίθες, βλ. λ. σπίθα·

- πετάει τη σκούφια του, βλ. λ. [σκούφια](#)·

- πετάει τη σκούφια του για καβγά, βλ. λ. [σκούφια](#)·

- πετάει το μάτι του, βλ. λ. [μάτι](#)·

- πετάει το μυαλό του ή πετάνε τα μυαλά του, βλ. λ. [μυαλό](#)·

- πετάει φουντούκια, βλ. λ. φουντούκι·

- πετάει χαλίκια, βλ. λ. [χαλίκι](#)·

- πέταξα κοιλιά ή πέταξα κοιλιές, βλ. λ. κοιλιά·

- πέταξα μπιμπίκια, βλ. λ. [μπιμπίκι](#)·

- πέταξε την ευκαιρία στα σκουπίδια, βλ. λ. ευκαιρία·

- πέταξε το πουλάκι, βλ. λ. πουλάκι·

- πέταξε το πουλί, βλ. λ. πουλί·

- πετώ αβδελλοκόκαλα, βλ. λ. αβδελλοκόκαλα·

- πετώ αετό, βλ. λ. αετός·

- πετώ ανάστημα, βλ. λ. [ανάστημα](#)·

- πετώ απ' τη χαρά μου ή πετώ από χαρά, βλ. λ. [χαρά](#).
- πετώ βαρελότο ή πετώ ένα βαρελότο, βλ. λ. [βαρελότο](#).
- πετώ βατράχια (βατραχάκια), βλ. λ. βατράχι.
- πετώ γατοκέφαλα, βλ. λ. [γατοκέφαλο](#).
- πετώ για δόλωμα ή πετώ δόλωμα, βλ. λ. [δόλωμα](#).
- πετώ ένα υπονοούμενο ή πετώ υπονοούμενο, βλ. λ. υπονοούμενο.
- πετώ έναν λόγο, βλ. λ. λόγος.
- πετώ καρεκλιές, βλ. λ. [καρεκλιά](#).
- πετώ καρφί ή πετώ καρφιά ή πετώ τα καρφιά μου, βλ. λ. καρφί.
- πετώ κατά γης, βλ. λ. γη.
- πετώ κατά μέρος, βλ. λ. [μέρος](#).
- πετώ κοτρόνα ή πετώ κοτρόνες, βλ. λ. [κοτρόνα](#).
- πετώ κοτσάνα ή πετώ κοτσάνες, βλ. λ. κοτσάνα.
- πετώ κουκουνάρια, βλ. λ. [κουκουνάρι](#).
- πετώ κώλο ή πετώ κώλους, βλ. λ. [κώλος](#).
- πετώ λάσπη, βλ. λ. λάσπη.
- πετώ λευκή πετσέτα, βλ. λ. πετσέτα.
- πετώ μαλακίες, βλ. λ. [μαλακία](#).
- πετώ με τα φτερά της ελπίδας, βλ. λ. [ελπίδα](#).
- πετώ με τα φτερά της νίκης, βλ. λ. [νίκη](#).
- πετώ με τα φτερά της νιότης, βλ. λ. [νιότη](#).
- πετώ με τα φτερά της φαντασίας, βλ. λ. [φτερό](#).
- πετώ με το μυαλό μου, βλ. λ. [μυαλό](#).
- πετώ με το νου μου, βλ. λ. [νους](#).
- πετώ μια γνώμη, βλ. λ. [γνώμη](#).
- πετώ μια γνώμη στο τραπέζι, βλ. λ. [γνώμη](#).
- πετώ μια κουβέντα, βλ. λ. κουβέντα.
- πετώ μια μπηχτή, βλ. λ. [μπηχτή](#).

- πετώ μια σπόντα ή πετώ σπόντες ή πετώ σπόντα ή πετώ τη σπόντα ή πετώ τις σπόντες μου, βλ. λ. σπόντα·
- πετώ μουρόφυλλα, βλ. λ. μουρόφυλλο·
- πετώ μπακακάκια, βλ. λ. μπακακάκι·
- πετώ μπόι, βλ. λ. μπόι·
- πετώ (σε κάποιον κάτι) όπως πετάνε στο σκύλο το ψωμί, βλ. λ. σκύλος·
- πετώ πέτρα, βλ. λ. [πέτρα](#)·
- πετώ πετσέτα ή πετώ την πετσέτα, βλ. λ. πετσέτα·
- πετώ ρουκέτα, βλ. λ. ρουκέτα·
- πετώ στα ουράνια, βλ. λ. ουράνια·
- πετώ στα σκουπίδια, βλ. λ. σκουπίδι·
- πετώ στα σύννεφα, βλ. λ. σύννεφο·
- πετώ στα ύψη, βλ. λ. [ύψος](#)·
- πετώ στη γωνία, βλ. λ. γωνία·
- πετώ στην άκρη, βλ. λ. άκρη·
- πετώ στην μπάντα, βλ. λ. [μπάντα](#)·
- πετώ στο δρόμο (κάποιον), βλ. λ. [δρόμος](#)·
- πετώ στο συρτάρι, βλ. λ. [συρτάρι](#)·
- πετώ στον έβδομο ουρανό ή πετώ στους επτά ουραμούς, βλ. λ. [ουρανός](#)·
- πετώ στον κάλαθο των αχρήστων (κάποιον ή κάτι), βλ. λ. [κάλαθος](#)·
- πετώ τα λεφτά μου (απ' το παράθυρο), βλ. λ. [λεφτά](#)·
- πετώ τα μυαλά μου στον αέρα, βλ. λ. [μυαλό](#)·
- πετώ τα όπλα, βλ. λ. [όπλο](#)·
- πετώ τα ρούχα από πάνω μου, βλ. λ. ρούχο·
- πετώ τη μάσκα, βλ. λ. [μάσκα](#)·
- πετώ την καυτή πατάτα (σε κάποιον), βλ. λ. [πατάτα](#)·
- πετώ το μπαλάκι (σε κάποιον), βλ. λ. μπαλάκι·
- πετώ προσωπείο, βλ. λ. προσωπείο·
- πετώ τη στολή, βλ. λ. στολή·

- πετώ το σύνθημα, βλ. λ. σύνθημα·
- πετώ τούβλα, βλ. λ. τούβλο·
- πετώ ύψος, βλ. λ. [ύψος](#)·
- πετώ φύλλο, (στη γλώσσα του χαρτοπαιγνίου) βλ. λ. φύλλο·
- πετώ χοντράδες, βλ. λ. χοντράδα·
- πετώ χοντροκοπιές, βλ. λ. [χοντροκοπιά](#)·
- πού πετάει το μυαλό σου; βλ. λ. [μυαλό](#)·
- τα μάτια του πετούν αστραπές, βλ. λ. [μάτι](#)·
- τα μάτια του πετούν κεραυνούς, βλ. λ. [μάτι](#)·
- τα μάτια του πετούν σπίθες, βλ. λ. [μάτι](#)·
- τα μάτια του πετούν φωτιές, βλ. λ. φωτιά·
- τα πετώ (ενν. τα λεφτά μου), **α.** τα διαθέτω για άσκοπη ή ακατάλληλη αγορά: «πώς τα πετάς έτσι κι αγοράζεις αυτά τα χαζοπράγματα!». **β.** τα ξοδεύω ασυλλόγιστα: «απ' τη στιγμή που έχουμε μόνο μια ζωή, κάνει πάρα πολύ καλά που τα πετάει»·
- την πέταξε! (ενν. την ανοησία του, τη βλακεία του, την κοτσάνα, τη μαλακία του). Άσχετα αν το άτομο για το οποίο γίνεται λόγος λέει ή όχι συχνά ανοησίες κ.λπ., πολλές φορές, μετά τη φρ. ακολουθεί το *πάλι*·
- της πέταξα τα μάτια απ' έξω (όξω), βλ. λ. [μάτι](#)·
- της τα πέταξα (ενν. τα ψωλοχύματα), εκσπερμάτωσα επάνω της (όχι μέσα της): «ευτυχώς την τελευταία στιγμή πρόλαβα και τραβήχτηκα, αλλά της τα πέταξα στην κοιλιά της»·
- της τον πέταξα (ενν. τον πούτσο, τον ψώλο), της επέβαλα τη σεξουαλική πράξη: «από δω την είχα, από κει την είχα, στο τέλος την κατάφερα και της τον πέταξα»·
- της (του) πέταξε τα παπούτσια έξω απ' την πόρτα, βλ. λ. [παπούτσι](#)·
- της πετώ δυο φωνήεντα, βλ. λ. [φωνήεντο](#)·
- το μυαλό του πετάει αλλού ή πετάει αλλού το μυαλό του, βλ. λ. [μυαλό](#)·
- το μυαλό του πετάει στο κακό ή πετάει στο κακό το μυαλό του, βλ. λ. [μυαλό](#)·
- το πέταξε στο καλάθι στων αχρήστων, βλ. λ. [άχρηστος](#)·
- τον πέταξε έναν παρά, βλ. λ. [παράς](#)·
- τον πέταξε σαν διαβασμένη εφημερίδα, βλ. λ. [εφημερίδα](#)·
- τον πέταξε κάτω σαν σακί, βλ. λ. [σακί](#)·
- τον πέταξε σαν σκυλί στο δρόμο ή τον πέταξε σαν το σκυλί στο δρόμο, βλ. λ. [σκυλί](#)·

- τον πέταξε σαν στυμμένη λεμονόκουπα ή τον πέταξε σαν τη στυμμένη λεμονόκουπα, βλ. λ. [λεμονόκουπα](#).
- τον πέταξε σαν στυμμένο λεμόνι ή τον πέταξε σαν το στυμμένο λεμόνι, βλ. λ. λεμόνι.
- τον πέταξε στο γάμα, βλ. λ. [γάμα](#).
- τον πέταξε στο καλάθι των αχρήστων, βλ. λ. [άχρηστος](#).
- τον πέταξε στο κανναβάτσο, βλ. λ. κανναβάτσο.
- τον πετώ έξω, βλ. λ. [έξω](#).
- τον πετώ κατά μέρος, βλ. λ. [μέρος](#).
- τον πετώ σβέρκο κώλο, βλ. λ. σβέρκος.
- τον πετώ στην άκρη, βλ. λ. άκρη.
- τον πετώ στην κερκίδα, βλ. λ. κερκίδα.
- τον πετώ στην μπάντα, βλ. λ. [μπάντα](#).
- τον πετώ στο κόρνερ, βλ. λ. [κόρνερ](#).
- του δίνω φτερά να πετάξει, βλ. λ. [φτερό](#).
- του πετώ δυο φωνήεντα ή του πετώ ένα φωνήεντο, βλ. λ. [φωνήεντο](#).
- του πετώ κατάμουτρα, βλ. λ. [κατάμουτρα](#).
- του πετώ μια σπόντα ή του πετώ σπόντες, βλ. λ. σπόντα.
- του πετώ πετριές, βλ. λ. πετριά.
- του πετώ πόντους, βλ. λ. [πόντος](#).
- του πετώ την πεπονόφλουδα, βλ. λ. [πεπονόφλουδα](#).
- του πετώ το γάντι, βλ. λ. [γάντι](#).
- του το πέταξα κατάμουτρα, βλ. λ. [κατάμουτρα](#).
- του το πέταξα στα μούτρα, βλ. λ. [μούτρο](#).
- του το πέταξα στη μούρη, βλ. λ. [μούρη](#).
- του το πέταξα στο πρόσωπο, βλ. λ. [πρόσωπο](#).
- τους πετώ απ' το σπίτι, βλ. λ. [σπίτι](#).
- τους πετώ έξω, (για οικογένειες), βλ. λ. [έξω](#).
- τους πετώ στο δρόμο, (για οικογένειες), βλ. λ. [δρόμος](#).